

Cymraeg i Bawb

Welsh for Everyone

ADOLYGU

Mewn grwpiau o 3, paratowch gwis i weddill y dosbarth yn adolygu:

- y dyddiad
- geirfa'r dosbarth
- rhifau

Gallwch ddefnyddio rhaglen ar-lein – kahoot, qiuzizz etc, ond does dim rhaid i chi ddefnyddio rhaglen ar-lein.

Ymunwch â'r dosbarth duolingo os gwelwch yn dda!

Cod y dosbarth ydy: QBCKPX
Cymraeg i Bawb

Nod ac Amcanion

Aims and Objectives

Heddiw, byddwn ni'n...

- Adolygu'r dyddiad a'r eirfa
- Dygu defnyddio gorchmynion yn y dosbarth
- Gosod tasg ar gyfer wythnosau arsylwi (observation weeks)

GEIRFA'R DOSBARTH

Darllenwch y geiriau gyda'ch partner.

Defnyddiwch eiriadur (dictionary). Ydyn nhw'n

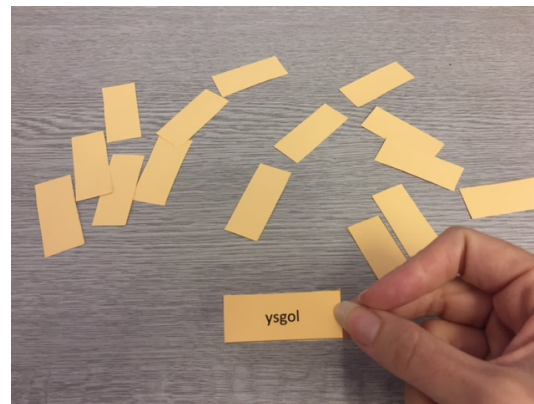

neu'n

?

Gyda dis, chwarewch gêm – a dewiswch garden – rhowch y rhif o flaen yr enw

Un ysgol

SIARAD Â RHYWUN SAYING “YOU” IN WELSH.

Fel mewn rhai ieithoedd eraill, mae mwy nag un ffordd o ddweud “you” yn Saesneg:

Ti

Chi

Like in some other languages, there is more than one way of saying you in Welsh:

Ti

Chi

TI / CHI

Ti

One person

Someone you know well

A child

Chi

A group of people

One person you don't know

One person you don't know well

PERSONAL PRONOUNS

YOUR (Singular)

DY

YOUR (Plural)

EICH

PWY YDY PWY?

Pwy wyt ti?

Who are you?

Pwy ydych chi?

Beth yw dy enw di?

What's your name?

Beth yw eich enw chi?

Catrin dw i

I'm Catrin

‘DY’ – YOUR (SINGULAR) CAUSES A SOFT MUTATION!!!

P	B
T	D
C	G
B	F
D	Dd
G	-
Ll	L
M	F
Rh	R

Gair	Dy	Eich
Dosbarth		
Bag		
Gwaith		
Llyfr		
Papur		
Cyfrifiadur		

Termau Pwysig ar gyfer sesiwn heddiw!

VERB

VERB NOUN

BERF

BERFENW

Beth yw'r gwahaniaeth?

Gadewch i ni ymarfer y berf enwau!

(Pwerbwynt berfenwau ar hap)

GORCHMYNION SYML

SIMPLE COMMANDS

- Dim siarad
- Dim rhedeg
- Dim bwyta
- Dim gweiddi

PAID Â

Don't

Paid â / Peidiwch â

***TREIGLAD LLAES GYDA 'Â'**

	Treigladau Llaes
P	Ph
T	Th
C	Ch

Â

*Cofiwch fod â yn
troi yn ag cyn
llafariad*

*e.e. Pediwch ag
anghofio'r gwaith
cartref.*

YMARFER!

(Pwerbwynt berfenwau)

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

GORCHMYNION

Gyda berfau rheolaidd dych chi'n gallu ychwanegu'r terfyniadau canlynol at fonyn y ferf

With regular verbs, you can add the following endings to the verb stem:

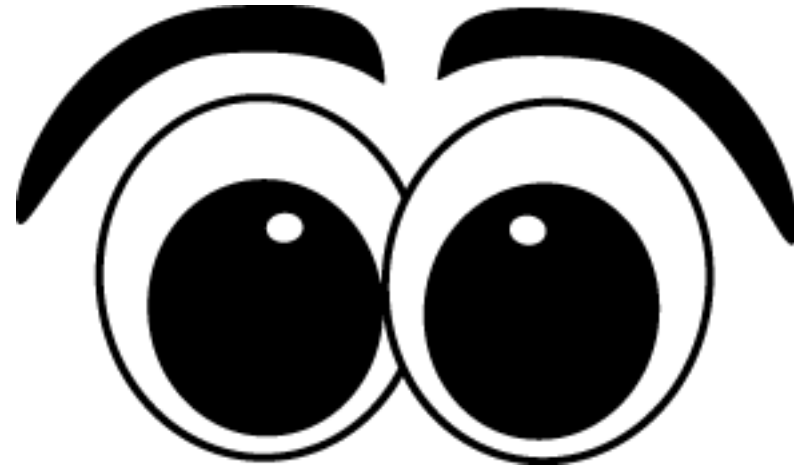
- Grŵp: -wch
- Unigolyn: -a

Bôn Berf

ROOT of the VERB

- *The verb itself!*
- *Drop the last vowel*
- *'-io' verbs – drop the 'o'*
- *'-ed', '-eg' – drop the last syllable*
- *IRREGULAR ROOTS.....!*

EDRYCH

- EDRYCH + ENDINGS

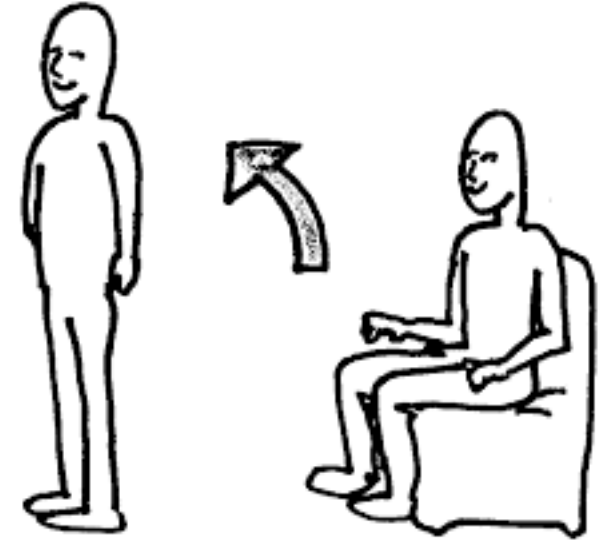

CODI

**DROP THE LAST
VOWEL!**

Felly

**COD +
ENDINGS**

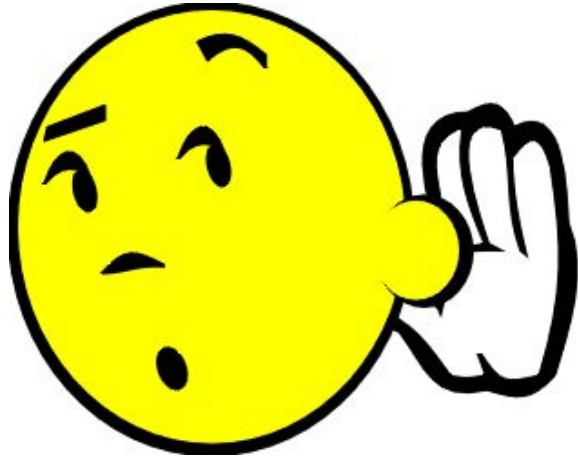
CICIO

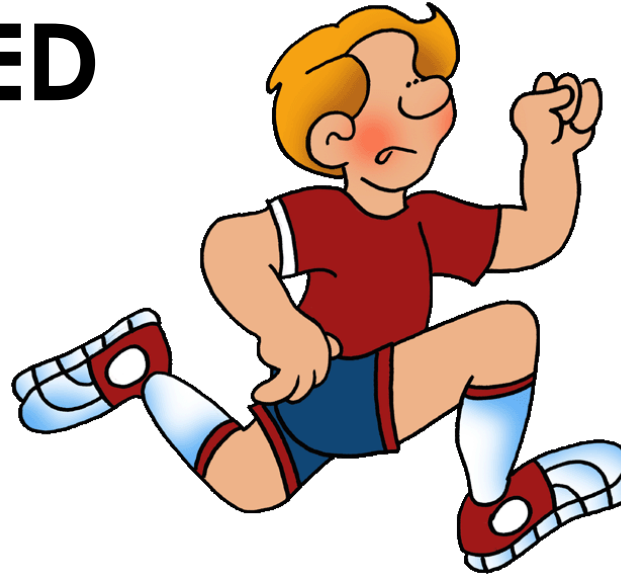
With verbs ending in '-io' – drop the 'o' to find the stem!

CICI + ENDINGS!

CLYWED

RHEDEG

- Verbs ending with ‘-ed’ and ‘-eg’ – the last syllable is dropped to get to the root!

- **CLYW + ENDINGS**

RHED + ENDINGS

IRREGULAR VERBS

• GWRANDO =

GWRANDAW + ENDINGS

• GADAEI =

GADEW + ENDINGS

• CYRRAEDD=

CYRHAEDD + ENDINGS

• AROS=

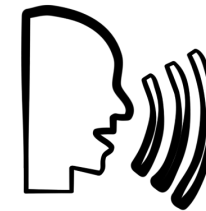
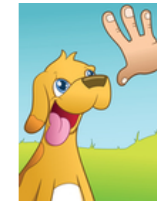
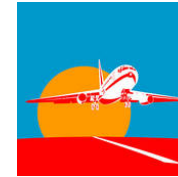
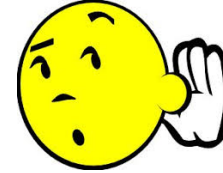
ARHOS + ENDINGS

• DWEUD=

DWED / DYWED + ENDINGS

• MEDDWL=

MEDDYL + ENDINGS

BERFAU CYFFREDIN COMMON VERBS

Berfenw / Verb-noun	Gorchymyn / Command	
Cerdded	Cerdda / Cerddwch	Walk!
Siarad	Siarada / Siaradwch	Speak!
Darllen	Darllena / Darllenwch	Read!
Ysgrifennu	Ysgrifenna / Ysgrifennwch	Write

Mae rhai berfau'n afreolaidd / *Some verbs are irregular:*

Berfenw / Verb-noun		Gorchymyn / Command	
Bod	Byddwch / Bydd	Be...	
Dod	Dewch / Dere	Come	
Mynd	Ewch / Cer	Go	

	chi	ti
bod	byddwch	byddi
gwneud	gwnewch	gwna
cael	cewch	cei
mynd	ewch	dos
dod	dewch	tyrd
gwrando	gwrandewch	gwranda
meddwl	meddyliwch	meddylia
mwynhau	mwynhewch	mwynha
cymryd	cymerwch	cymra
gadael	gadewch	gadawa
dweud	dywedwch	dyweda
cau	caewch	cau/caea

Beth os ydym am
ehangu'r frawddeg?

Be quiet

Come in quietly...

YN = achosi'r treigladd Meddal....

Ond dydych chi ddim yn treiglo 'Ll' a 'Rh' ar ôl 'yn'

	MEDDAL	TRWYNOL	LLAES
P	B	Mh	Ph
T	D	Nh	Th
C	G	Ngh	Ch
B	F	M	-
D	Dd	N	-
G	Gollwng y 'g'	Ng	-
Ll	L	-	-
M	F	-	-
Rh	R	-	-

GORCHMYNION DEFNYDDIOL

USEFUL COMMANDS

Brysiwch.	<i>Hurry up.</i>
Byddwch yn ofalus.	<i>Be careful.</i>
Cerddwch.	<i>Walk.</i>
Codwch yn dawel.	<i>Get up quietly.</i>
Dewch i mewn.	<i>Come in.</i>
Dewiswch ...	<i>Choose ...</i>
Edrychwch.	<i>Look.</i>
Eisteddwch.	<i>Sit.</i>
Ewch i nôl ...	<i>Go and get ...</i>
Ewch i ofyn i ...	<i>Go and ask ...</i>

Gofynnwch gwestiynau i'ch partner.	<i>Ask your partner questions.</i>
Gweithiwch mewn grŵp.	<i>Work in a group.</i>
Gweithiwch mewn paruau.	<i>Work in pairs.</i>
Gwrandewch (ar ...)	<i>Listen (to ...)</i>
Rhaid i chi ...	<i>You must ...</i>
Rhowch ...	<i>Put ...</i>
Rhowch y lluniau mewn trefn.	<i>Put the pictures in order.</i>
Siaradwch am y cardiau.	<i>Talk about the cards.</i>

Gorchmynion defnyddiol... Useful commands ...

Brysia.	<i>Hurry up.</i>
Bydda'n ofalus.	<i>Be careful.</i>
Cerdda.	<i>Walk.</i>
Cer i nôl ... (SW)	<i>Go and get ...</i>
Cer i ofyn i ... (SW)	<i>Go and ask ...</i>
Coda'n dawel.	<i>Get up quietly.</i>
Dere i mewn. (SW)	<i>Come in.</i>
Dewisa ...	<i>Choose ...</i>
Edrycha.	<i>Look.</i>

Eistedda.	<i>Sit.</i>
Gofynna gwestiynau i dy bartner.	<i>Ask your partner questions.</i>
Gweithia mewn grŵp.	<i>Work in a group.</i>
Gweithia mewn pâr.	<i>Work in a pair.</i>
Gwrandda (ar ...)	<i>Listen (to ...)</i>
Rhaid i ti ...	<i>You must ...</i>
Rho'r lluniau mewn trefn.	<i>Put the pictures in order.</i>
Siarada am y cardiau.	<i>Talk about the cards.</i>

Ymddygiad Behaviour

Dim siarad!	<i>No talking!</i>
Tynnwch eich cotiau.	<i>Take your coats off.</i>
Byddwch yn dawel!	<i>Be quiet!</i>
Ydych chi'n cnoi?	<i>Are you chewing?</i>
Rhowch e yn y bin.	<i>Put it in the bin.</i>
Trowch rownd.	<i>Turn around.</i>
Eisteddwch yn iawn.	<i>Sit properly.</i>

Gwrandewch os gwelwch yn dda.	<i>Listen please.</i>
Rydych chi'n swnllyd iawn.	<i>You're very noisy.</i>
Peidiwch â gweiddi'r ateb.	<i>Don't shout the answer.</i>
Arhoswch eich tro.	<i>Wait your turn.</i>

Ymddygiad Behaviour

Gorchmynion Commands

Ysgrifennwch y dyddiad.	<i>Write the date.</i>
Torrwch y llun.	<i>Cut the picture.</i>
Plygwch y papur.	<i>Fold the paper.</i>
Lliwiwch y llun.	<i>Colour the picture.</i>
Darllenwch ... yn dawel.	<i>Read ... quietly.</i>
Edrychwch arna i.	<i>Look at me.</i>
Cymrwch ofal.	<i>Take care.</i>

Sefwch!	<i>Stand!</i>
Gwrandewch!	<i>Listen!</i>
Cerddwch!	<i>Walk!</i>
Edrychwch!	<i>Look!</i>

YMARFER 1: RHOWCH Y GORCHYMYN CYWIR YN Y BLWCH.

1. _____ yn dawel i aros am yr athro.
(*sefyll*)
2. _____ di'n astud ar beth sydd ganddo i'w ddweud.
(*gwrando*)
3. _____ yn gynnar i'r ysgol bore yfory blant.
(*dod*)
4. _____ y daflen oddi ar y ddesg Siôn.
(*cymryd*)
5. _____ ar y teledu heno er mwyn i chi gael gweld.
(*edrych*)

YMARFER 1: (PARHAD)

6. _____'r gwm cnoi yn y bin ar unwaith
Catrin. (*taflu*)
7. _____ yn iach a byddwch yn teimlo'n well.
(*bwyta*)
8. _____ y llyfr fel gwaith cartref Blwyddyn 7.
(*darllen*)
9. _____ yn ofalus cyn penderfynu beth wyt ti
eisiau. (*meddwl*)
10. _____ orffen dy waith cartref cyn mynd i'r
gwely. (*ceisio*)

YMARFER 2: LLENWCH Y TABL

	chi	ti
prynu		
cael		
gweithio		
ysgrifennu		
siarad		
edrych		
codi		
mynd		
bwyta		
troi		

ADOLYGU...

- Brysiwch
- Cerddwch
- Edrychwch ar y bwrdd gwyn
- Gwrandewch arna i
- Agorwch eich llyfrau
- Trowch i dudalen pedwar
- Byddwch yn ofalus
- Caewch y drws

- Eisteddwch yn dawel
- Rhowch eich bagiau ar y llawr
- Rhowch eich ffôn symudol yn y bag os gwelwch yn dda
- Bore da blant
- Prynhawn da blant
- Pwy sy'n absennol heddiw?
- Ble mae Jac?

EICH TRO CHI!

Lluniwch sgwrs gyda'ch partner yn defnyddio'r
gorchmynion a'r patrymau yr ydych wedi'u dysgu

Tasg Wythnosau Arsylwi

Yn y sesiwn 'Cymraeg i bawb' nesaf (Tachwedd 1af), byddwn ni'n trafod eich profiadau arsylwi.

Paratowch nodiadau ar:

- natur ieithyddol yr ysgol a'i pholisi iaith Gymraeg
- Natur y Gymraeg a glywoch chi – pryd? Pa batrymau? Oedd gwahaniaethau yn yr adrannau/pynciau?
- beth yn eich barn chi oedd cryfderau'r profiadau a gafodd y disgyblion a sut gallech chi eu gwella.

Observation Weeks Task

During the next Cymraeg i Bawb session (Tachwedd 1af), we will be discussing your experiences during the observation weeks.

You should prepare notes on:

- the linguistic nature of the school and its Welsh language policy
- the nature of the Welsh language that you heard – When was it used? What patterns? Were there differences across subjects/departments?
- what you think were the strengths of the Welsh language experiences that pupils had, and how they could be improved in your opinion.